

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และความต้องการในการพัฒนาความรู้ เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษา ได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 91 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ผลการศึกษาได้นำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

1. ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า
3. ความต้องการในการพัฒนาความรู้ เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า
4. การเปรียบเทียบระดับความต้องการ จำแนกตามตัวแปรด้านประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า
5. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 91 คน ซึ่งจำแนกออกเป็นดังนี้

ระดับการศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำนวน 91 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี 25 คน และจบมัธยมศึกษาตอนต้น 21 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และ 23.1 ตามลำดับ จากลักษณะทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเป็นเพราะข้อบังคับของอาชีพมัคคุเทศก์เดินป่ากำหนดพื้นฐานการ

ศึกษาไว้ว่า มัคคุเทศก์เดินป่าจะต้องจบการศึกษาอย่างต่ำในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และในปัจจุบันนี้การกระจายโอกาสทางการศึกษาได้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ผู้เข้ารับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งจึงสำเร็จการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราการว่างงานในช่วง 1 - 2 ปีที่ผ่านมาทำให้คนที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมุ่งเข้าสู่อาชีพมัคคุเทศก์มากขึ้น

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการศึกษามัคคุเทศก์เดินป่าที่จำแนกตามระดับการศึกษา

Value	Frequency	Percent	Valid	Cum
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	Percent	Percent
มัธยมต้น	21	23.1	23.1	23.1
มัธยมปลาย	30	33.0	33.0	56.0
อนุปริญญา	15	16.5	16.5	72.0
ปริญญาตรี	25	27.5	27.5	100.0
รวม	91	100.0	100.0	

ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้เข้ารับการศึกษามัคคุเทศก์เดินป่าเกือบครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์การทำงานอยู่ในระหว่าง 0 - 1 ปี กล่าวคืออยู่ในช่วงเริ่มต้นทำงาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในช่วง 1 - 3 ปี ที่ผ่านมาแนวโน้มการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติโดยเฉพาะทัวร์ป่าเริ่มเป็นที่นิยมกันมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยว ทำให้เกิดความต้องการแรงงานทางด้านมัคคุเทศก์เดินป่า และเป็นผลให้เกิดการเคลื่อนตัวของบุคลากรเข้าสู่อาชีพนี้มากขึ้น อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เข้ารับการศึกษามัคคุเทศก์เดินป่าจำนวน 33 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.3 ยังไม่มีประสบการณ์ เนื่องจากเพิ่งเข้าสู่อาชีพ หรืออยู่ในช่วงว่างงานเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงปี 2540 - 2542

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

Value	Frequency	Percent	Valid	Cum
ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ	Percent	Percent
0 – 1 ปี	40	44.0	44.0	44.0
2 – 4 ปี	13	14.3	14.3	58.2
5 ปีขึ้นไป	5	5.5	5.5	63.7
ไม่มีประสบการณ์การทำงาน	33	36.3	36.3	100.0
รวม	91	100.0	100.0	

การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่ากว่าครึ่งหนึ่งคือ 54 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.4 มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย และมีเพียง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงปี พ.ศ 2541 – 2544 เป็นช่วงปีที่กำลังอยู่ในช่วงรณรงค์โครงการ Amazing Thailand ซึ่ง ททท. และหลาย ๆ หน่วยงานได้ทุ่มเทงบประมาณในการประชาสัมพันธ์เรื่องการท่องเที่ยวและการรักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวด้วยงบประมาณจำนวนมาก และจากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่าในบรรดาสื่อต่าง ๆ ที่รณรงค์นั้น โทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ หนังสือพิมพ์ และที่น่าสนใจก็คือการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการพูดคุยกับเพื่อนร่วมอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วง 1 – 2 ปีมานี้มีการตื่นตัวกันมากขึ้นในเรื่องสิ่งแวดล้อมในเมืองไทยจึงทำให้เกิดกระแส นอกจากนั้น อาชีพมัคคุเทศก์เดินป่าเป็นอาชีพที่ต้องพึ่งพาและเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศโดยตรง ดังนั้นหัวข้อที่พูดคุยกันของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจึงมีส่วนเป็นอย่างมากที่จะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ช่วงคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อย 0 – 9	54	44.0
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารปานกลาง 10 – 19	33	14.3
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมาก 20 – 28	4	36.3
รวม	91	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับบริการที่มีอาการโรคติดเชื้อที่เดินป่า จำนวนตามประเภทสื่อที่ได้รับความนิยมเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประเภทสื่อ	5 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์		3-4 ครั้ง/สัปดาห์		2 ครั้ง/สัปดาห์		1 ครั้ง/สัปดาห์		ไม่เคย		รวม (%)
	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	
1. โทรทัศน์	13	14.3	12	13.2	23	25.3	24	31.9	14	15.4	100
2. วิทยุ	5	5.5	10	11.0	13	14.3	29	26.4	39	42.9	100
3. หนังสือพิมพ์	10	11.0	12	13.2	22	24.2	25	27.5	22	24.2	100
4. นิตยสาร/วารสาร	6	6.6	14	15.4	19	20.9	36	39.6	16	17.6	100
5. โปสเตอร์/ป้ายประกาศ	6	6.6	2	2.2	9	9.9	29	29.4	45	40.5	100
6. โครงการรณรงค์ นิทรรศการต่างๆ	3	3.3	4	4.4	14	15.4	24	26.4	46	50.5	100
7. เพื่อนร่วมงาน	12	13.2	10	11.0	13	14.3	26	28.6	30	33.0	100

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า

จากการศึกษาพบว่าความรู้ในเรื่องท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าอยู่ในระดับปานกลาง 24 คน หรือร้อยละ 26.4 และมีความรู้ดีจำนวน 67 คน หรือร้อยละ 73.6 ดังแสดงในตาราง 7 การที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่ามีความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดีเป็นเพราะว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาชีพหน้าที่ของตน และในการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ยังได้บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้พอสมควร นอกจากนั้นสื่อต่าง ๆ และกระแสความตื่นตัวในเรื่องสิ่งแวดล้อมย่อมมีผลต่อความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ในเรื่องดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตแล้วปรากฏว่ามีค่าอยู่ที่ 21.703 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.168 จึงอาจกล่าวได้ว่า ระดับความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า อยู่ในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างดี

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำแนกตามระดับความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้น้อย (0 – 10 คะแนน)	0	0
ความรู้ปานกลาง (11 – 20 คะแนน)	24	26.4
ความรู้ดี (21– 30 คะแนน)	67	73.6
รวม	91	100.0

$$\bar{X} = 21.703$$

$$S. D. = 2.168$$

ความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า

ความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประเมินจากแบบสอบถามแบบประเมินค่าจากมากไปหาน้อย และแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกถามเกี่ยวกับหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการ และในส่วนที่สองถามเกี่ยวกับวิธีการหรือกิจกรรมที่ต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสามารถจำแนกระดับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าออกได้ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำแนกตามระดับความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับความต้องการ	ค่ากลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการน้อย (12 – 28 คะแนน)	1	3	3.3
ความต้องการปานกลาง (29 – 44 คะแนน)	2	17	18.7
ความต้องการดี (45 – 60 คะแนน)	3	71	78.0
รวม		91	100.0
$\bar{X} = 2.747$	S. D. = 0.508		

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำนวนมากถึง 71 คน หรือร้อยละ 78.0 มีความตื่นตัวต่อความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตนให้รู้มากยิ่งขึ้นไปอีก มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า 10 คนที่มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ปานกลางคิดเป็นร้อยละ 18.7 และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าเพียงจำนวน 3 คน หรือร้อยละ 3.3 เท่านั้นที่มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในระดับน้อย

การศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามได้พบว่าประเด็นหรือหัวข้อที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าสนใจและต้องการพัฒนาความรู้เป็นอันดับหนึ่งได้แก่ หัวข้อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป รองลงมาได้แก่ หัวข้อเกี่ยวกับพันธุ์พืชและสัตว์ป่า อันดับสามได้แก่หัวข้อเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวบ้านชาวเขา ประเพณีและวัฒนธรรมในภาคเหนือ

ในส่วนของวิธีการหรือรูปแบบการพัฒนาความรู้นั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าครึ่งหนึ่งต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเข้าไปในหลักสูตรที่ ททท. จัดฝึกอบรมเป็นอันดับหนึ่ง วิธีการอันดับสองที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าต้องการคือ ต้องการให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้สื่อต่าง ๆ รองลงมาก็คือ วิธีการฝึกอบรมระยะสั้นเป็นครั้งคราวและต้องการให้มีการศึกษาจากภายนอกห้องเรียน เช่น การทัศนศึกษา และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ส่วนมากร้อยละ 70 ไม่ต้องการพัฒนาความรู้โดยวิธีการสัมมนาหรือจัดรูปแบบให้เป็นเชิงวิชาการ

นอกจากนั้น จากการศึกษายังพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตในระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ ทั้ง 3 กลุ่มนี้เท่ากับ 2.747 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.508 ซึ่งหมายความว่าส่วนใหญ่แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่ามีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในระดับมาก ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่า "ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่ามีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในระดับน้อย"

การเปรียบเทียบระดับความต้องการจำเป็นตามตัวแปรที่ศึกษา

ระดับการศึกษา ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.9200, 2.8000, 2.6667 และ 2.6667 ตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ 9 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีการศึกษาในระดับต่าง ๆ มีคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในวงการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกำลังเป็นที่นิยม และที่กระแสเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังเป็นเรื่องใหม่ของไทย

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ยความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	\bar{X}	S.D.
มัธยมศึกษาตอนต้น	21	2.6667	.4830
มัธยมศึกษาตอนปลาย	30	2.6333	.6149
อนุปริญญา	15	2.8000	.5606
ปริญญาตรีขึ้นไป	25	2.9200	.2769
รวมทุกกลุ่ม (เฉลี่ย)	91	2.7473	.5076

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.3135	.4378	1.7414	.1645
ภายในกลุ่ม	87	21.8733	.2514		
รวม	90	23.1868			

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการปฏิเสธของสมมติฐานข้อ 2.1 ตามที่ตั้งไว้ว่า “ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่างกัน”

ประสบการณ์การทำงาน ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่อาชีพและยังไม่มีประสบการณ์จะมีคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอันดับหนึ่ง คือ 2.8182 รองลงมาได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีประสบการณ์ทำงานเกินกว่า 5 ปี ขึ้นไป กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่เพิ่งมีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 1 ปี และกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีประสบการณ์ทำงาน 2 – 4 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.8182, 2.8000, 2.5385 2.7500 ตามลำดับ ตามรายละเอียดในตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อบุคลากรเริ่มเข้าสู่อาชีพใหม่ ๆ และยังไม่มีประสบการณ์จึงอยากจะมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ตนกำลังทำอยู่ ส่วนกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่ทำงานมานานแล้วก็อาจเริ่มรู้สึกว่าคุณรู้ต่าง ๆ พัฒนาและมีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงมีความต้องการพัฒนาตนเองให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	\bar{X}	S.D.
0 – 1 ปี	40	2.7500	.4935
2 – 4 ปี	13	2.5385	.6602
5 ปี	5	2.8000	.4472
ไม่เคยมีประสบการณ์	33	2.8182	.4647
รวมทุกกลุ่ม (เฉลี่ย)	91	2.7473	.5076

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	.7470	.2490	.9653	.4129
ภายในกลุ่ม	87	22.4399	.2579		
รวม	90	23.1868			

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการปฏิเสธข้อสมมติฐาน ข้อ 2.2 ที่ตั้งไว้ว่า "ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่างกัน" ตามตารางที่ 12

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีการรับรู้ข่าวสารสูงมากเป็นกลุ่มที่มีคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารปานกลาง และกลุ่มที่มีคะแนนการรับรู้ข่าวสารน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.000, 2.9063 และ 2.6296 ตามลำดับ ตามตารางที่ 13 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากยิ่งทำให้อยากจะรู้เพิ่มมากขึ้นอีก เนื่องจากปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีการนำเสนอข้อมูลใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ค่อยมีการรับรู้ข่าวสารก็อาจไม่มีความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เนื่องจากขาดสิ่งเร้าและขาดแรงจูงใจจากสื่อต่าง ๆ ดังกล่าว

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

กลุ่ม	จำนวน	\bar{X}	S.D.
การรับรู้ข้อมูลต่ำ (0 – 9)	54	2.6296	.5923
การรับรู้ข้อมูลปานกลาง (10 – 19)	32	2.9063	.2961
การรับรู้ข้อมูลสูง (20 – 28)	5	3.0000	.0000
รวม	90	2.7473	.5076

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

แหล่งความแปรปรวน	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	2	1.8755	.9377	3.8721	.0244
ภายในกลุ่ม	88	21.3113	.2422		
รวม	90	23.1868			

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2.3 ที่ตั้งไว้ว่า “ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันจะมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน” ดังแสดงในตารางที่ 14

การหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่า

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ของคะแนนความรู้และความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดินป่าในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธี

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson 's Product Moment Correlation) ปรากฏว่า ความรู้และความต้องการมีความสัมพันธ์กัน -0.1021 แสดงว่าความรู้และความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์เดิปป่ามีค่าความสัมพันธ์ในทางลบ แต่ก็มี ความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ จากค่าสหสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงว่า ถ้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดิปป่า มีความรู้ค่อนข้างต่ำมีแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์เดิปป่า โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน

	ความต้องการในการพัฒนาความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ในจังหวัดเชียงใหม่	
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	P - Value
ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	- 0.1021	0.336